

ИЗЛАЗИ

четврток и недељом

ЦЕЛА

ЗА 1 МЕСЕЦ 1 ДИНАР
ИЛИ 1 КРУНАПрегилату примају све поште
у Србији и иностранству.

ЗВЕЗДА

ПОРОДИЧНИ ЛИСТ

Прегилату треба слати:
Уредништву „Зезде“
Коларчева улица бр. 10.НЕПЛАЋЕНА ПИСМА
НЕ ПРИМАЈУ СЕ

Рукописи не враћају се.

УРЕДНИШТВО СЕ НАЛАЗИ:
Коларчева улица бр. 10.

БРОЈ 15 ПР. ДИН.

Уредник: ЈАНКО М. ВЕСЕЛИНОВИЋ.

БРОЈ 15 ПР. ДИН.

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ

ГОТОВОГ МУШКОГ И ДЕЧИЈЕГ ОДЕЛА

КОД

ВРЕДНОГ РАДЕНИКА

Поштов. Господине,

По приложеним журналима, као и другим сортама можете добити одела свако на један и два реда, Жакета, Герока, Иберцигера, капута хавелрока, за одрасла и дечака, самих панталона од врло добрих штофова и добро израђених.

Што се тиче пак цене у стању смо да сваку конкуренцију сузбијемо. И за то се надамо и да и Вас Господине уврстимо у наше сталне муштерије.

БЕОГРАД
Васина улица
бр. 12.Споштовањем
ЕШКЕНАЗИ И ХЕРЦОГШАБАЦ
у кући Крмановића
на великој пијаци

ЈЕДНА НОВИНА

Отворили смо и почели радити у нашем атеље-у у дворишту г. Живка Кузмановића трг. олд. Атеље је удешен и снабдевен најсавршенијим апаратима и декорацијама, да ћемо бити у стању израђивати фотографије, како са оригинала, тако и пресликавати са разних фотографија и слика у свима величинама на финим фотографским хартијама по умереној цени.

ПЛАТИНОТИПИЈЕ

На поклон дајемо 3. комада укусно израђених дописних карата сваком, који се код нас буде сликао и поручио више од 6. комада слика.

Аматерима дајемо нужно упуство — обавештења за фотографисање, а врло радо примамо од њих све послове који у фотографску струку спадају.

— Подофицири и војници уживаће нарочите повластице. —

ИВАН ЖИВКОВИЋ И ЧЕД. АНТОНИЈЕВИЋ

ФОТОГРАФИ

КОЛАРЧЕВА УЛИЦА БРОЈ 4.

ПАР ОДЕЛА И ЗИМСКИ КАПУТ ДУГ: Д. 35

СВАГДА И У СВАКО ДОБА
ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ
ГОТОВОГ МУШКОГ И ДЕЧИЈЕГ ОДЕЛА
ЈАКОВ МАНОЈЛОВИЋ И ДРУГ

Препоручује пошт. муштеријама свој богат избор:

Зимски капут од свију врста штофова.

„ улстери „ „ „ „

Кратки капут „ „ „ „

Хљине зимске у најлепшим мустрадама.

Дечије зимске хљинице најмодернијег кроја. Цене су невероватно јевтине. Избор огроман. Крој најмодернији. Услуга брза и тачна.

Нарочито г. г. из унутрашњости која се баве у Београду нека изволе доћи уверити се о јевтиноћи.

Шањемо уз доплату; што се недопада примај натраг.

Молимо за многобројну посету

ЈАКОВ МАНОЈЛОВИЋ И ДРУГ

2-10

ЧИКА МИЛИНО ПЛАТНО — ШИФОН

СА СВОЈЕ ИЗВРСНЕ КАКВОЋЕ И ЈЕВТИНИХ ЦЕНА

НАЈПОДЕСНИЈЕ ЈЕ ПЛАТНО ЗА ДОМАЋЕ ПОТРЕБЕ

МОЖЕ СЕ ДОБИТИ У КОМАДИМА ОД 36 МЕТАРА И НА МЕТАР, У КВАЛИТЕТИМА № 1, 2, 3, 4 и 5.

ПО УТВРЂЕНИМ ЦЕНАМА ОД 40, 50, 55, 60 и 65 П. ДИН. МЕТАР; НА КОМАД СА 5% РАБАТА

ИСКЉУЧИВО ПРАВО ПРОДАЈЕ ИМА:

НОВО ОТВОРЕНА ПЛАТНАРСКА ТРГОВИНА

МИХАИЛА АРСЕНИЈЕВИЋА ЧИКА — МИЛА

У БЕОГРАДУ НА ТЕРАЗИЈАМА

2-10

ИЗЛАЗИ
четврток и недељом

ЦЕНА
ЗА 1 МЕСЕЦ 1 ДИНАР
ИЛИ 1 КРУНА

Прегилату примају све поште
у Србији и иностранству.

ЗВЕЗДА

ПОРОДИЧНИ ЛИСТ

ПРЕТПЛАТНИ ТРЕБА СЛАТИ:
Уредништву „Звезде“
Коларчева улица бр. 10.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА
НЕ ПРИМАЈУ СЕ

Рукописи не враћају се.

УРЕДНИШТВО СЕ НАЛАЗИ:
Коларчева улица бр. 10.

БРОЈ 15 ПР. ДИН.

Уредник: ЈАНКО М. ВЕСЕЛИНОВИЋ.

БРОЈ 15 ПР. ДИН.

СТУДЕНКЕ

1

Опет вејеш, мој вејанко,
Мој студени непрестанко!
Сипаш, сипаш прах шећерни
На предео неизмерни.
Белим перјем грање китиш
И леденим скутом штитиш.
Ни за чим те бриге није,
Све долама твоја крије:
Била стреха дома стара
Ил' палате богатара;
Била плоча великана
Ил' крстача сиротана;
Било место где је цвало,
Љупко цвеће мирисало; —
Или где се коров диз'о
И високо дивљи стиз'о; —
Или где се љубав срела
И канула суза врела; —
Ил' на које гавран врви,
Где су пале каше крви; —
Све си скрио и све скриваш,
Ти белином све покриваш,
Криво ми је, жао свега;
Ал' највише — знаш ли, чега?
У сумрачју јуче тавном
По пољу сам гац'о равном.
Испред мене, око мене
Нигде стазе утрвене.
Више главе небо сиво,
А у души бол се скрив'о.
И усамљен посред јада,
Ја исписах бољку тада.
По студеној кори зиме
Писах једно врело име.
И тај подстрек снова моји
Сад покривен тобом стоји:

Па сам сетан, мој вејанко,
Мој студени непрестанко!

2

Гледам цвеће на окнима:
Мраз га је ишар'о;
Хладно цвеће — студени га
Уметник је ствар'о.

Преко цвећа љутог мрза
Љубав сам напис'о.
Шта ће она усред мрза,
На што така мис'о?

Тим сам хтео рећи себи:
Живот мраз је прави,
Кад љубави туна није,
Да га греје, крави,

Да га сети кроз ледено
На истинско цвеће!
Да му мис'о кроза зиму
Лету жарком леће!

БОЖА С. НИКОЛАЈЕВИЋ.

ЗАВИДЉИВЕ СЕСТРЕ

— НАРОДНА ПРИПОВЕТКА —

Биле три сестре које нису ништа друго имале до једне кућице у једној малој шуми. У ту шуму долазио је ради лова царев син. Те три сестре биле су врло сироте и, да би се могле хлебом исхранити, радиле су туђе рубље. Царев син их је обилазио; кад год би дошао у лов увек би им давао по мало новаца.

Једно вече — баш кад је царевин дошао да лови — седеле су све три и разговарале нешто о удадби. Тада ће најстарија рећи: „Ја бих најволела, да се удам за цара кувара. Ох, ала бих се најела лепих јела!“ Средња рече: „Ја бих најволела,

да се удам за царева пекара. Ох, ала бих се слатко најела бела хлеба и свакојакних колача!“ Тада најмлађа, која је била најлепша а и најнаметнија, рече: „Е, драге сестрице моје, може се врло лако и догодити то што желите; али ја бих најволела да се удам за царева сина — тада бих ја имала свега доста: и јела и бела хлеба, и лепих хаљина, па бих и вама могла дати што год хоћете. Још бих му родила сина са златном звездом на челу и кћер са златним рукама.“ — Тада је сестре почну корети, називајући је лудом кад може и тако што говорити — Зар би царевић узео просту сељанку код толико лепих царских кћери?!“ говораху јој оне.

Док су оне овако разговарале, царев син стајао је на пољу пред вратима и чуо све. Чим су свршиле разговор о томе он уђе и запита их шта су разговарале. — Прво се диже најстарија и рече, да су разговарале о времену и лову. — Затим рече средња да нису о томе говориле, већ о томе, где ће сутра тражити рада, пошто су свршиле све што су узеле да раде и сад немају шта.

Кад виде царевић да су га ове две слагале, рече најмлађој, да му она каже истину, па што год зажеле — учиниће им. Она му тада рече: „Ја ћу истину да кажем. Говориле смо о својој удаји. Моја најстарија сестра волела би да се уда за царева кувара, млађа за пекара, а ја — ја сам рекла, да бих волела да се удам за царева сина.“ — Царевић одмах зовне кувара и рече му, да се сутра мора венчати с најстаријом; тако исто је рекао и пекару, давши му средњу. Најмлађу узне на своја кола и одведе је у двор.

Сутра дан венчаше се све три сестре. Цело царство се тога дана веселило кад се дочуло за лепоту младе царице. Само сестре младе царице биле су невеселе, јер су јој завиделе. Одвојиле су се на страну и смињале како да се освете својој сестри али — узалуд.

Баш кад је дошло време да царица роди — цар је морао да иде у рат. И кад је пошао молио је царичине сестре, да му чувају жену и да пазе дете кад се роди, док се он не врати. Оне обећаше да ће све тако учинити, али не би тако.

После неког времена царица роди сина са златном звездом на челу. Чим је дете угледало света сестре су јој га узеле и на место њега оне подметну штене. Одмах јаве цару како му је жена родила не сина са златном звездом на челу, већ штене. Оне су мислиле, да ће цар зато да отера своју жену. Али цар је мислио: Божја воља!

Њене сестре затворе дете — што је родила царица — у једно сандуче и баце у реку. Сандуче је плувало до једне мале воденице и ту се заустави.

Воденичар и воденичарка баш су стајали на вратима кад из далека опазише где нешто плива право воденици. Кад су опазили да је то сандуче, веома су се обрадовали мислећи, да ће у њему бити новаца и да ће од сада моћи лепо живети а да се више не муче око воденице. Али кад је воденичар отворио сандуче — није нашао ника-

квог блага, већ лепо мушко детенце са златном звездом на челу. Стара воденичарка видевши дете, рече мужу: „Ето, човече, одавно си желео да имаш три сина. Сад их имаш. Ја сам ти два родила, а трећег нам је дао милостиви Бог. С овим дететом бићемо најсрећнији, јер мора бити да је ово неко царско дете. Ми ћемо га чувати као и нашу децу док му се не нађу родитељи. Ако му нађемо родитеље, онда ћемо бити најсрећнији и врло богати људи.“

После две године, кад је цар опет отишао у рат, роди царица женско дете са златним рукама, али ни њега није царица видела, јер чим се родило — одмах су јој сестре подметнуле једно маче, а с дететом су учиниле исто онако као и с првим. Али цар овог пута није хтео опростити жени, већ нареди, да се до појаса закона у земљу, заједно са псом и мачетом, и ко год је туда прошао морао ју је пљунути. И ово сандуче је плувало по реци и зауставило се код оне исте воденице. Кад је воде ничар отворио сандуче и видео детенце, одмах је помислио, да ће то дете бити сестра онога малог што су га пре две године нашли.

Тако су деца расла у воденици док нису умрли воденичар и воденичарка. Кад су они умрли, деца продаду воденицу, купе једну кућицу у шуми и ту су живела задовољно сви четворо. У ту шуму долазио је цар ради лова и видео их је. Кад се вратио у двор причао је, како је видео једно мушко дете са звездом на челу и девојчицу са златним рукама и како му се чини, да су то његова деца. Од тада је он често ишао у ту шуму, обилазио децу и испитивао их да би дознао: ко су им родитељи? Што су деца знала — казала су му. — Он је већ мислио да пита жену, да ли би она познала децу кад би их видела; потом је тражио да дозвола ко је подметнуо његовој жени куче и маче?

О овој царевој сумњи дознају царичине сестре и једнога дана старија се спреми, дође к деци у шуму и говораће им како је царица болесна и како жели да јој нађу: тицу што говори, живу воду и дрво што свира. Затим им је говорила, како би она требала то да нађу за љубав царевицу, који им је учинио толико добра и напоследку рече, да је то једини лек којим се може царица излечити. Ова царичина сестра знала је, да то нико не може добавити, јер ко год је отишао да то нађе — није се жив вратио. Она је мислила да ће најпре отићи да траже сва три брата, па кад сестра види, да се они не враћају, онда ће и она отићи и неће се вратити. Тако ће бити спасена и она и њена млађа сестра.

Једнога дана пође царевић да тражи лека за царицу. Пошавши рече својој сестри предавајући јој сабљу. „Док је ова сабља овако чиста — надај ми се, чим почне да рађа — знај да сам мртав.“ И он оде, пошто се опростио са сестром и својом браћом.

Кад је био на пола пута, угледа једну колебу и уђе унутра. Ту нађе једног старца беле браде до појаса. Чим га старац угледа заплаче се. Царев син га запита: „Што плачеш, добри старче?“ На то ће

овај: „Жалим тебе, синко, што ћеш тако млад и леп погинути. Има, синко, већ хиљаду година како пролазе многи људи овим путем, али ни један се још жив не врати. Да Бог да, синко, да се жив вратиш — бар би се и ја једном смирио, јер не могу умрећи, дек се неко не врати жив отуда.“ — Сутрадан зором пође царев син, да настави пут даље. При расстанку рече му старац: „Кад доћеш у ту башту — где се налази то што тражиш — немој никако да се окрећеш. Тебе ће да вичу разни гласови, али ти никако да се ниси окренуо, јер ако се окренеш, одмах ћеш се окаменити“

Царев син је путовао два дана. Трећег дана у подне угледа он пред собом једну велику башту, пуну свакојаког златног и сребрног цвећа и дрвећа; а на средини био је златан бунар, на коме је стајала птица што говори, над њим дрво што свира у њему жива вода. Око тог бунара било је хиљадама окамењених људи. Чим је ушао у башту, почну га са свију страна викати неки гласови, али он се није окренуо све до бунара. Тек што је пружио руку, да дохвати тицу, дрво и воду а нешто иза њега луни. Он се трже, окрете и с места се окамени.

Кад је сестра видела, да је сабља почела рђати — каже оној двојци, да сада пође старији брат да да тражи лека за царицу, али и он је прошао исто онако као и први. — За тим је отишао и трећи брат, али се ни он није вратио.

Кад је сирота девојка видела, да јој се браћа не враћају, реши се, да иде сама да тражи лека за царицу и своју браћу да потражи, па макар и она погинула. — Кад је наишла на оног старца, старац јој рече: „Да Бог да, ћерко, да се вратиш! — Од кад иде свет тамо — још није ни једна женска душа прошла овуда. Даће Бог, да се ти вратиш и да повратиш у живот онолике окамењене људе и твоју браћу а и ја већ да једном умрем“

Кад је пошла старац јој да једну памуклију и рече јој: „Чим угледаш башту, одмах чунај из ове памуклије памук и трпај у уши, да не би чула кад те вичу!“ — Она се захвали старцу и оде.

Чим је угледала башту, одмах поче гурати памук у уши и тако идући кроз башту није ништа чула. Тако дође до бунара, узе тицу дрво и воду и чим се окренула да се врати, изађу пред њу браћа и ту се изљубе. Исто тако оживеше и сви остали окамењени људи и одоше сваки својој кући.

Кад се ова царева кћи вратила са својом браћом кући, сврате у старчеву колебу, где нађу старца мртвог. За тим га сахране и врате се дома.

Баш тога дана кад су се вратили, био је цар у лову и свратио код њих. Кад га тица угледа, одмах поче да му прича, како су то двоје његова деца, како су их њихове тетке бациле у воду и како су његовој жени подметнуле куче и маче. Онда цар узе своју децу а и она два воденичарева сина и одведе их у двор. Одмах извади жену из земље. Део њенога тела што је био у земљи готово је иструлило, с тога га он натрља живом водом и она одмах са свим оздрави — постаде као што је и била.

Затим нареди, да се њене две сестре вежу коњма за репове и пред двором их растргну.

Доцније је оженио сина и удао ћерку за сина најсилнијег цара. Воденичарева синова постави за своје доглавнике. И тако су живели срећно и весело

привлеклао Милан Поповић.

Прим. Неколико варијаната ове приче до сад су већ објављени, али ми ипак и ову доносимо из разлога што је ова лепша од свију.

СМЕХУ

— SULES FAGNANT —

Смејање је често образина сузи,
Човек се осмехне да жалост сакрије,
А смеје се да се утеши у тузи,
Која њему често срце обавије.

Он се смеје, патњу да отера љуту,
Која га на путу његовome прати,
Оставља га често, па се онет врати,
К'о месец што ради на свом дугом путу.

Он се, јадник, смеје, и чак дотле блуди,
Да остави дрско своју судбу кобну.
Човек се чак смеје и на самрт злобну
И њу да отера, осмехом се труди.

*

Кад нестане са свим људскога племена,
Кад љуског мртвила настану времена,
Времена, кад човек спња сном мртвачким.
Становници нови чуће испод стена
Човека са смехом сардонским, лудачким.

Војислав Јовановић.

ПРЕПИСКА

— ПРИПОВЕТКА У ПИСМИМА —
ИВ. СЕРГИЈЕВИЋ ТУРГЕЊЕВ

(НАСТАВАК)

XII

Алексије Петровић Марији Александровној

8. Јула 1840 г., Петроград.

Мила Марија Александровна, ево вам мога мишења у две речи: и старог бећара и новог обожаоца — оба два за врат! О томе не треба ни мислити. Ни један, ни други вас нас заслужује, то је јасно као два пута два четири. Млади сусед, можда је и добар човек. Ја сам уверен да ви немате ништа заједничко и можете мислити, како ће те заједно живети. А зашто журити? Да ли је могуће, да таква жена као што сте ви — ја вам не чиним комплимент и о томе нећу даље говорити — да таква жена не нађе никога, ко би је могао оценити? Не, Марија Алек-

сандровна, послушајте ме, ако мислите да сам вам одиста пријатељ и да су вам моји савети корисни.

Збиља, признајте ми, је ли вам пријатно било видети старог клеветника пред својим ногама? Да сам ја на вашем месту, ја би га задржао и целу ноћ певао би му Аделаиду Бетховенову, гледајући у месец.

У осталом, Бог с њима, с вашим обожаваоцима! Нећу о њима сад да говорим. Ја се данас налазим у неком чудном, пола раздражљивом, пола узнемиреном стању због писма, које сам синоћ добио и од кога вам шаљем копију. Писмо је од једног мог старог пријатеља, с којим сам служио, доброг, али прилично ограниченог човека. Он је пре две године отишао у иностранство и до данас ми ни једном није писао. Ево вам његова писма. Н. В. Он је врло леп

Cher Alexis!

Ја сам у Неапољу, седим пред прозором у својој соби на Chiaја. Време је дивно. У почетку дуго сам гледао на море, потом ме обузе нестриљење и изненада ми паде на памет сјајна мисао да ти пишем. Мене је, Бога ми, увек нешто к теби привлачило. Сад ми се прохтело да се предам твоје закриљу, тако се то, чини ми се, каже на нашем узвишеном језику. А ево зашто ме је обузело нестриљење: Ја очекујем једну жену, на ћемо заједно отићи у Бају, да једемо острице и перанце, да гледамо како црноманастри чобани у црвеним капацима играју спарантелу, сунчаћемо се као прави гмизавци — једном речи, потпуно се наслађавати животом. Мили пријатељу мој, ја сам тако срећан, да ти просто не могу рећи! Кад бих ја владао твојим пером — о! какву бих слику нацртао пред твојим очима; али, на жалост, ти и сам знаш, да сам ја човек неписмен. Та жена коју ја чекам и која ме је оставила већ више од једног часа да се непрестано трзам и погледам на врата, та жена мене љуби, а како ја њу љубим, то чак ни ти, чини ми се, не би могао описати својим красноречивим пером.

„Ваља да ти речем да је већ три месеца, како сам се с њом упознао и од првога дана нашега познанства моја љубав бива једнако *crescendo*, у облику хроматичне аме, све више и више, и у овоме тренутку ушла је већ у седмо небо. Ја се зналим, али у самој ствари моја привезаност према тој жени, то је нешто необично, надприродно. Замисли, ја са њом поготову и не говорим, непрестано гледам у њу и смејем се као луда. Седнем крај њених ногу, осећам да сам ужасно глуп, али и срећан, просто незаслужено срећан. Деси се кад што да ми спусти руку на главу... ех, онда, кажем ти... Али, у осталом, ти то не можеш ни појмити, ти си философ и целог свога живота био си философ. Име јој је Нина, Нинета — како хоћеш; кћи је једнога овдашњег богатог трговца. Лепша је, шта су све те твоје од Рафаела; жива је као чигра, весела, паметна, чак ми је и чудно, како се у мене, будалу заљубила; пева као птица, а очи —

„Извини, молим те, то је нехотична пауза. Учинило ми се као да су врата шкринаула! Не, не иде још, преступница. Упитаћеш ме чиме ће се све то свршити, шта намеравам да радим и хоћу ли дуго овде остати? О томе ја ти још ништа не знам и нећу да знам. Нека буде што ће бити... Ако се тако непрестано застаје и размишља...

„Она је!... Трчи уз степенице и пева... Дошла је. — Но, брате, с Богом! Није ми до тебе. Извини — ово писмо, све је она помрљала: ударила је мокрим букетом по хартији. У почетку мислила је да сам писао каквој жени, а кад је дознала да је писмо пријатељу — заповедила је да ти се поклоним и упитам, има ли у вас цвећа и мирише ли оно? Па сад, с Богом! Кад би ти чуо како се она смеје: ни сребро тако не звони; а каква је доброта у њеном гласу — и ноге би јој хтео пољубити. Идемо, идемо. Не љути се на будаласко мажење и позавиди твоје —

М.

Писмо је било, разуме се, све умрљано и мирисало је поморанџиним цветом, два бела листа била су на хартији прилепљена. То ме је писмо узнемирило. Сетно сам се свога бављења у Напољу. Време је било и тада лепо, мај тек што је отпочео. Ја сам скоро био научио двадесет другу годину, али нисам знао никакве Нине. Ја сам лутао сам, горећи жељу блаженства, и мучном и слатком, дотле слатком да ми је она сама личила на блаженство... Ето што ти је мн' дост!... сећам се, пошао сам једном ноћу да се возам по заливу. Нас је било двоје, возар и ја... а шта сте ви помислили? Каква је то ноћ била, какво небо какве звезде, како су оне трепериле и предамале се на таласима! Каквим житким капљицама преливала се и прскала вода под веслима, каквим је мирисом мирисало цело море — то не могу да опишем, и ако је моје перо „красноречиво“. На сидришту је стајала велика француска ратна лађа. Она је сва немарно блештала у црвеној светлости; дуге пруге лепих боја, одбијајући се од осветљених прозора, пружале се по тамноме мору. Капетан лађе давао је забаву. Весела музика допирала је и до мене у ретким преливима; нарочито се сећам трилера мале флауте усред узвика труба; она је чини ми се, као лептир летела око мога чамца. Ја заповедих те пођемо лађи; два пуга сам обишао око ње. Женске прилике промицале су поред прозора, брзо ношене вихром валса. Наредим веслару да вози даље, даље што више у тамнину... Сећам се да су се звуци дуго и намећући се хорили за мном. Најзад, они изумреше. Ја сам стајао у чамцу и с неом тугом жеља раширих своје руке над морем... О, како беше тада моје срце жалосно! Како ми! је тешко падала моја самоћа! С каквом бих се радошћу ја тада сав предао, сав..., сав, да је било коме предати се! С каквим горким осећањем на души издох ничице на дно чамца и као Репетидов замонах да ме воze куд му драго!

А мој пријатељ још ништа тако није искусио. И с каквим стањем? Он намећу располаже много мање од мене И он живи..., а ја... Није ме узалуд он назвао философом... Чудновато, и вас такође зову философом!... Зашто нас је тако небоља окружила?

Ја не живим... А ко је томе крив? зашто седим ја онде, у Петрограду? зашто траћим само дан за даном? зашто не бих пошао у село? По чему нису лепе наше степе? или се у њима не може одахнути? или је тесно у њима? жеља трчи за словима и над је срећа, можда, тако близу! Решено је! Ја идем, идем још сутра ако је могуће; идем својој кући, т. ј. к вама, — то је свеједно; ми смо двадесет врсти далеко једно од другога. Нашто се носити овде? И како да се раније тога не сетим? Мила Ма-

рија Александровна, ми ћемо се скоро видети... Али, не-престано ми је чудно, зашто да се раније тога не сетим? Давно и давно требало ми је отићи. До виђења Марија Александровна.

9 Јула.

Ја сам нарочито оставио себи двадесет и четири часе на размишљање и сад сам потпуно убеђен да овде немам рашта седети. Прашина је на улици тако љута, да ме и очи боле. Данас се почињем паковати, а прекосутра ћу, вероватно, одавде поћи и после десет дана имаћу задовољство да вас видим. Надам се да ћете ме примити као и раније. Је л' истине да је ваша сестра још код тетке у гостима?

Марија Александровна, допустите ми да вам чврсто стегнем руку и од свега срца кажем: до скорог виђења. Ја сам се већ и тако канио поћи, али је то писмо убрзало моју намеру. Рецимо да то писмо ништа не оправдава, рецимо чак да се Нинета другоме, мени на пример, не би допала, ја ипак полазим, то је већ несумњива ствар. До виђења.

Ваш А. П.

XIII

Марија Александровна Алексију Петровићу

16. Јула 1840 год., сече... но.

Ви полазите овамо, Алексије Петровићу, и скоро ћете бити код нас — је ли истина? Не кријем вам да ме тај глас и весели и узнемирава. Како ћемо се ми састати? Хоће ли се одржати она духовна веза, која је, како ми се чини, међу нама отпочела? Да се она неће прекинути са састанком? Не знам зашто ми је тако тешко. Не одговарам вам на последње писмо и ако имам много да вам кажем. Мајка се врло радује вашем доласку... Она зна да се ми дописујемо. Време је прекрасно; ми ћемо много шетати, а ја ћу вам показати нова места, која сам пронашла; особито је лепа једна уска, дугачка долина; она лежи између брежуљака покривених шумом. Она као да се сакрила у њиховим вијугама. Мали поточић тече кроз њу и једва се пробија кроз густу траву и цвеће... Видећете већ. Дођите, можда вам неће бити досадно.

М. А.

(СВРШИТЕ СЕ)

ОН И ОНА
(РОМАН ЈЕДНОГ ЛЕНТИРА)

— ЈУЛИЈАН ВАЈС —

—**—

Многи лентире живе само десет, највише дванаест сахата.

Личе.

Осам сахата.

Геше већ освојио дан, кад мали лентир измили из своје чауре. Још не беше честито ни очи отворио и светлост сунчану угледао, а време игре већ мину и наступи збиља живота. Мајка и отац не бдише над његовом колевком, јер та вредна чељад немађаше кад, да о сваком новорођенчету посебно води рачуна, пошто им се потомци из секунде у се-

кунду множише. Најмљена дојкиња, једна стара зврдаљка, однеговала га је у првим тренуцима његовог живота, с онаквом бруталном равнодушношћу, с каквом човек обично навија никлени сахат. Окунала га је у кашљи росе, која је још била прилично хладна и пуна микроба, одсекла му нокте, истукла га неколико пута и напослетку му отворила груди и дала му сисе, да после топлих горчина окуси и сласти живота. Његово блажено дегањство није трајало ни пуи сахат. Затим је тромо долетео његов отац, (овај стари господин имао је већ готово десет сахата) узео је дечака у наручје, а весео осмејак залобдео је на његовом лицу, кад је видео каквим се бујним младићем увећава његова породица. „Ако овако и даље потраје,“ рече он дојкињи, „ја се надам, да ћу у скоро моћи да краљу ставим на расположење читав корпус војске. Статистичко одељење.“ додаде он чисто поносећи се, „има пуне руке посла понисујући моје синове.“

Девет сахата.

Тата није имао кад, да се бави са својим сином, јер се морао вратити својој супрузи, која је непрестано вршила тешку материнску дужност. Та добра жена била је у свом позиву мајке и сувише марљива. Брзо је син уписан на велику школу (срећом код лентира не траје упис тако дуго као код нас људи) и после једног сахата изишао је из универзитета на крилима с докторском дипломом. Научио је јести, пити и летети. Шта више и одлично пузити, те му је претеказивана лепа будућност. Какве ли су само наде испуњавале његове груди, кад је са сведочанствима зрелости изишао из универзитета, где је готово педесет и пет минута учио у зноју лица свог. Пре свега намеравао је да мало путује, за тим да стече посланички мандат, па онда да постане државни секретар а по могућству и министар. Пошто је он као што рекосмо, у *узвезу* био један од најбољих ђака, то су му у политичком животу предетожали и јвећи успеси. Али пре свега желео је да се позна са светом. Он потражи свог оца, који је, болујући од кстобоље, шетао преко мовре ливаде, и замоли га да му допусти да оде мало на пут. Старац му то допусти, и ако не беше Бог зна како усхићен. „Причувај се на путу,“ рече му мајка, кад се опростио с њом, „понеси онај стари врсканут и пази, да те кола не прегазе...“

Десет сахата.

С младалачком безбрижношћу одлете млади лентир у свет. Он се спуштао на сваку травку, на сваки цвет и не помишљајући, да време лети много брже него он. Кокетовао је са сваким воденим цветом, са сваком мувом. Његова два велика ока са свима малим споредним очима беху му довољна, да се диви лепоти света и он већ беше у свом усхићењу почео писати стихове. Али у том његовом небесном уживању узнемири га наједанпут једна прозачна потреба: огладнео је. Никакво чудо, јер већ готово четвори стотине секунда није ништа окусио. У једном грму снази он срећом скромну гостионицу, те одлете тамо, поручи обичан ручак и поједе га врло халанљиво. Док је он ручао, седе крај њега други туриста. Беше то водени цвет, већ постарео, али још снажан. Он се представи младом лентиру и овај одмах увиде да има посла са песимистом, који себи и својој браћи лентирима живот огорчава.

— ...Бедни млади пријатељу, мудроваше водени цвет елегијно: каква вас разочарења чекају у животу. Сад вам сваки кртичњак изгледа као Чимборасо, али у скоро ће вам сваки глечер изгледати као порција сладоледа. Сад гледате у оку сваке девојке...

— Шта? прекиде га радознано млади лептир.

— ...небо, али у скоро ће вам то небо бити тако ништавно као и девојачко око. Шта је срећа на земљи, коју траже стотине хиљада, милиони и милијарде крилатих инсеката? Лепа трпеза, леп положај и леп... не... више лепих жена. Али ја вам кажем, да су те радости ништавне и пролазне... Добије се и пуна трпеза и најлепши положај и најлепше жене... На земљи нема среће, на име доброг сваривања; не ћете наћи нигде живе душе, да јој желудац добро вари. Још Шопенхауер рекао је једном...

— Пардон, узвикну лептир зловољно јер тај му разговор беше поварио апетит, пардон, али мени је немогућно да и даље слушам ваше духовите расправе, јер време пролази.

— Време пролази? рече водени цвет, имате ли ви појма о времену и простору? Кант вели...

-- С Богом, прекиде га младић.

— Шта хитате тако?

Већ су три сахата како сам на свету, а још се нисам ни једном заљубио, беше одговор.

Једанаест сахата.

.... — Госпођице, ја вас љубим! узвикну млади лептир одушевљено, кад га је срела госпођица лептирица, девојка у најлепшој доби.

— Говорите с мојом мајком, прошапута лептирица, пошто га је пола секунде немо посматрала.

И они похиташе заједно к мајци. Докле су срећно и опшјени једно поред другог летели упита је он, како се зове? Она му одговори: „По Линеу: Пуела, али код куће ме само зову Пу!“ Сав блажен прошапута јој он: „О, Пу, како те искрено љубим!“ Она не прозбори ни речи, али њене очи личиле су на књигу „Писма за љубавнике“.

Срце му је било као да ће да искочи, кад је ступио пред мајку своје обожаване. Стара, али још витка лептирица у зеленкастој тоалети изиђе му у суерет и упита га, шта хоће.

— Ваша госпођица кћер рече ми, да се с вама по-разговорим...

— Ти си паметно дете, Пујице, узвикну стара лептирица својој кћери, па за тим рече збуњеном просцу: „Изволте сести, драги пријатељу, и сматрајте се као да сте у својој кући“.

— Пре свега морам вам се представити, рече млади лептир, јер не могу ни помислити да ме познајете,

— О, ја вас познајем врло добро, одговори мајка; ви сте двадесет и пети син имућног зеленокрилца водоније, пре кратког времена сте положили испит на универзитету и сад се налазите на путу.

Наш лептир беше врло охол, кад је видео да га ту познају. Сиромаш младић није имао ни појма, да свака мајка, која има кћери на удају, познаје сваког младића на свету, као свој рођени џеп.

— Дакако, ја сам на путу, рече он нежним гласом. Али овај пут биће крунисан великим успехом, ак' ви са-

слушате моје скромне жеље. Мадам, ја сам дошао да за просам ногу ваше госпођице кћери

— Врло радо бих вам испунила жељу, господине, одговори она, али данас не чини тешкоће девојачка мајка, већ момачки отац, пошто му је обично мираз мали. Ми смо сироти људи, господине, јер је Пуела тридесет и прва кћи коју ја имам да спремам.

— Госпођо, ја нисам среброљубац, узвикну лептир.

— Она за сваки случај говорите с вашим одем, рече паметна жена

Он јој пољуби десно крило и изиђе. Пу га испрати и са сузама у очима рече:

— Ја те волим и нећу поћи ни за кога другог осим за тебе.

— Кунем ти се да ћу те увести у свој дом! узвикну он.

— Ја ћу те љубити до краја мојих часова, чекаћу те па ма и за хиљаду минута не дошао, рече она плачући.

Дванаест сахата.

У подне врати се он кући и похита свом оцу. Стари крилоња тешко болан лежао је у постељи, а један лекар весела лица стајаше крај њега. То беше рђав знак. Млади лептир беде на колена и стаде молити свог оца за благослов. Старац се slabим гласом извештавао за мираз, па кад је чуо да је Пу сирота, не само да није хтео дати свој благослов, већ је чак претио проклетством, ако би му син узео ту просјакињу.... Цела породица поче да виче, и да непаметном сину пребацује. Заљубљени је само одговарао: Њу или никоју другу!.. Старац, чувши то, напреже сву снагу и рече тихо: „Сине мој, овде у близини станује једна старица, којој је цела породица помрла од инфлуенце. Она има само једну увуку, једно дражесно створење, које ће цело имаће да наследи. Ту девојку сам ја изабрао за тебе, ту девојку узми...“

У очајању изиде син из родитељског дома. Једна једина жеља испуњавала је његову душу, а та је жеља била, да га улови какав гимназиста и наниже на ковац.

Два сахата.

Хтео је да се убије, али за то није имао оружја ни одважности. Тако се он повуче у усамљеност, да живи једино у успомени на своју многобожану. Готово читав сахат вежуо је за њом, за тим је увидео, да тим својим туговањем само шкоди здрављу. Према томе он реши, да путује да би све заборавио. И одиста, слика његове Пу лебдела је све више у његовом срцу и после једног сахата одлете он ка оној старици, о којој му је отац говорио, да запроси њену кћер. Али је дошао доцка, јер богата наследница беше се већ раставила с првим човеком и удала се за другог, с којим је несрећно живела.

Три сахата.

И поред свега тога он се не хте вратити у свој дом. Остаде у вароши и био је ван себе од чуда, кад му берберин рече, да му је брада сва оседела. Никакво чудо, добри лептир имао је већ готово шест сахата на грбачи. Он фарба браду и поче мислити на богату женидбу. Пошто није хтео да му време пролази, куцао је на вратима најлепше и најбогатије девојке, али ова, ни пет ни шест,

кресну му баш у очи: — Ви бисте ми могли бити отац, ако нисте сувише стари и за моју мајку.

Четири сахата.

Невоља челичи човека. Лептир је све више старио и постајао чвршћи. Његових песничких заноса ња нестале и он је сад имао само један једини циљ: да се женидбом обогати. Но на жалост срећа му није била наклоњена, јер је он увек тражио малчице више, но што му је давало. Док је још могао добити богату девојку, захтевао је да буде лена и млада; кад се већ хтео задовољити с богатим и младим девојкама, не тражећи лепоту, понудише му само богату али ружну и стару, а кад је хтео да чак и такву узме за њега је још само било дебелих удовица. Он је осећао, да напослетку мора успоставити равнотежу између тога што он жели и што се може постићи, јер ће иначе бити лишен уживања у љубави... Кад је дознао, да је умро један од његових пријатеља, одлете он, колико су га брже крила носила, ка сиротој, односно богатој удовици... Она је горко плакала. Он јој пружи своју руку и она се насмеши.

— Причекајте мало... Морам бар један сахат да жалим мужа... Због света... Јер шта би свет рекао...

— Милостива, ја немам кад да чекам дуже, узвикну он и одјури.

Шест сахата.

Уморан и сломљен спусти се он на једну ружу. Слатки мирис крчио га је... Вечерње сенке сипштале су се и нека чудна сета овлађивала је његовим срцем. Наједанпут чу он неки шум крај себе... Он погледа и виде једну стару лептирицу, која се кокетно понашала и шиљала му заљубљеничке погледе... Он јој махну ногом, да га остави на миру и предаде се својим мислима. Чудно одишта! Људима је некад био лептир слика оличене бесмртности, па ипак овај лептир осећаше се тако болан, тако уморан, тако бедан... Очи му већ беху ослабиле, у ногама је осећао костобољу... Тек му је било десет сахата, а чинило му се, као да је још с Нојем у ковчегу пловио... При том је увек врло солидно живео, јер је био само један пут, па и тада платонски заљубљен!... И на једанпут му паде на ум његова прва и једина љубав, његова мала Пуела. Како оно она рече: „Ја ћу те љубити до краја мојих часова, чекају те, па ма и за хиљаду минута не дошао... Да како, она њега љуби а он је њу заборавио потпуно... Али он ће сад све поправити, похитати к њој и стару верност наградити.

Осам сахата.

Беше то тежак пут, јер на сваком кораку он је био старији. Али га крепилаше нада, што ће видети своју лепу витку Пуелу, с наметним очима. Напослетку је нађе, али је једва познаде. Она бејаше одобљала и остарела, лице јој беше пуно бора и младежа, носила је вунене ципеле и наочаре. Баш је у том тренутку љуљала једног малог лептира у љубичици. Кад је то спазиво, као да га неко удари ножем у срце. Да ли је то њено дете? Није се ваљда удала она, која му се заклела на вечну љубав и верност? И уздрхталих усана ушта је он по првом поздраву: — Није то ваљда твоје дете, мила Пу?

— Ала си смешан, одговори она смешећи се...

— Хвала Богу, прошапута он сав блажен, а она настави

— Не, драги пријатељу, није моје; ово је дете моје најмлађе унуке!...

Она је већ била прабаба.

М. Д.

БОЉЕ ИКАД НЕГО НИКАД

КРИТИЧКА ОПАЖАЊА ИВ. ГОНЧАРОВА

(НАСТАВАК)

А требали су се само обазрети око себе и површно прећи у памети што су све видели и преживели за десет година од 1860. до 1870., на да одлуче да ли је тачно или нетачно моје сликање.

Мене су за ово корили баш у то исто време када је тај појав као колера, као тифусна грозница захватио из наших рођачких или познатих породица жртву за жртвом, и готово д'водно друштво у панику.

Пребадују ми за то што сам насликао појав што се јавно збивао као нешто што није било.

Зар су женске презирале зближење с овим грубим херојима „нове снаге,“ „новога рада,“ идеала некакве велике будућности,“ с њима који су се одметнули од поретка, од друштва, од породице?

Зар многе дивне лепотице нису одбегле с њима у њихове мансарде, у њихове подруме, једне напустивши своје родитеље, друге мужеве и, што је још горе, децу.

Колико се говорило о којекаквим фаланстеријама куда су одлазиле разне Вјере!

Какве су то женске? рећи ће ми. — Свакојаке! одговорићу.

Нису се само пале или оне што су биле готове да падну бацале у понор. Не.

Ко од нас неће извести примера таквих емиграција из честитих породица, из образована круга, које су тражиле нов рад, нову срећу, жртвујући најбоља женска својства, стечена природом и васпитањем; ко не зна за уклањања од правога, скромнога рада и тежобних породичних обавеза?

Овамо не потпадају дабогме оне озбиљне женске новог поколења које доиста желе да раде и које путем строгог, систематичнога образовања хоће да стеку себи једну или другу грану знања, професију, за самосталан рад и живот. Али тај је пут дуг и тежобан и не може сваки да га издржи до краја. Те женске не беже кришом од својих породица, оне слободно иду на отворена им врата учених завода, друштва, курсова, при општој пажњи и уважању. У рукама тога женскиња право је решење такозваног женског питања.

Сви дакако знају и сећају се примера таквих емиграција, и ја сам познавао некоје женске с којих ми пре тога „пада“ не би пало на памет да сликам Вјеру!

Онда где је, питам сад ја, измишљање што се тиче младога поколења обојег пола?

Ја сам узео најбољу женску која је самостално и охолото, не прибегавши бабушкиној „старој мудрости“ и неприправљена истом бабушком, са њена незнања а и охолости, да може познати праву „нову истину и нов живот“ — отишла сама на светлост и у мало није изгорела.

„Зашто износити то у роману?“ говорили су између осталог. „Зашто писати роман,“ одговорићу ја, „ако у њему не треба да се огледа живот?“

Ја сам сликао не једнога м: кога било *Волохова* и не једну *Вјеру*.

„Вјера пала! како је могућно! колика жалост!“ говорили су ми у очи.

И свима је било жао моје сликане Вјере, портрета, али зар је мени мање жао свих палих живих Вјера?!

У четвртој глави *цетого* дела налази се кључ од значења Вјерина и од тога што је спремило њен пад.

Пала је не Вјера, не личност, пала је Рускиња девојка, руско женскиње као жртва у борби старога и новог живота: она није хтела живети слепо како су је упућивали стари. Она је сама знала што се преживело у старом животу, и одавно је туговала, тражила живота свежа, пуна смисла, хтела је свесно наћи и примити нову истину, задржавши и све што је било трајанио, коренито, добро у старом животу. Она није хтела да руши но да обнови. Али она „није знала“ где и како да тражи. Бабушка ју је чувала само од болести, од јавних и познатих њој зала и беда, и није је спремила ни за какве њој сам-ј непознате беде.

У новом пријатељу Вјера је мислила да ће наћи ослонац, светлост, истину, јер је у њему осећала неку снагу, смелост, ватру, а нашла је лаж коју због незнања и повучености није испочетка могла познати, а кад ју је познала, охолото се поуздвала да ће ту нову лаж силом љубави претворити у своју стару истину и да ће отиадника обратити у своју веру, љубав и своје наде.

И горко је она платила за самовољно кушање од овога дрвета познања зла!

Она се вратила, оборивши главу од бола и срама, и пошла к новом животу другим, свесним путем.

То нисам описао, остављајући другим, младим и свежим снагама.

Понзвљам, нисам измишљао ништа: сам се живот цртао код мене; како сам га доживљавао сам и видео како доживљавају други, тако се и низао под пером. Не ја него појаве што су се десиле на очи свих нас генералишу моје личности.

Обе бабушке, и Тањана Марковна и старо руско друштво, онакале су свој „стари грех“ који је разрушио срећу покоја, тишине и дремежи, грех што нису имале провицавости, што се нису бринуле о новим живим потребама за свеже и младе снаге, грех својеј јогунастога и добровољнога незнања, безбрижности неоснованих страховања. Оне су појмиле, најзад, да живот не стоји но се вечно креће.

Марта и *Викенђијев* тај пар не задаје бабушци ни цевеће, ни брига. Она зна да ће је њих обоје *увек* слу-

шати и да ће живети како она заповеди. Бабушка то највише цени.

„*Остави Марту!*“ строго вели Рајском када је овај намислио да помути јасан свет њена ума и осећања новим животним идеалима. „*Она неће бити срећна срећом коју јој ти намећеш, и дакле бићеш десот ти а не ја.*“

И руске Марте и Викенђијеви свагда ће се покоравати бабушци.

Они ће свагда ићи путем кренуто, живо и послушно под бабушкиним надзором. покоравајући се променама које она одобри, не требајући никаквих идеала „нове среће,“ не мислећи о будућности, нити чамећи у животу своје средине.

Тај део поколења *гомила, већина*, живеће, плодиће се, множити и населавати Русију, час радећи, час весељећи се, час ожалостивши се а никад не бивајући узнемирен, себи непознатим мучним питањима.

А бабушка награђује послушну и добру децу материнском бригом о њима, надгледајући е да би имали довољно јести, мирно спавати весело проводити време, лагано скидати с врата свој обични дневни посао, добивати места, правити каријеру и неприметно ишчезавати, уступајући пред новим Мартама и Викенђејевима!

Бабушка им без бојазни даје слободу, пустиће их преко Волге (или у иностранств), знајући да ће се они опет вратити под њено крило исти такви, и да никад неће одатле отићи.

Дајући им слободу, она се похвалила како тобож само као *полицајац* гледа да *сиола* иде све како треба а *неће* ући у *кућу* док не позону.

Чак јој Рајски плеска за ту слободу!

Није истина! претерала је, похвалила се ма како да се одупирала, време је већ утицало и на њу, и она се споља одрекла права на *слепо* *покораване*, и дала слободу, али заједно с тим увећала је невидљив надзор, пазећи на сваки поглед, на сваку реч, корак, узимајући себи *кључеве* од свега. Како она чам и није на миру, како испитује Рајскога о „*новој* *беди*,“ јер ни е знала за њу! Да се код Вјере поновио просто само стари женски бабушкин „грех“ а особито ако би јунаком био когод од њених познатих — старица би се десетила. Она је веровала Вјери, јер ју је познавала, и није се бојала за њу; али није знала ко је Волохов. Она ју је спремала за познате саблазни, али је није могла сачувати од незнанога нити је научити да се сачува. „То је мој грех, мој грех!“ уздише она.

Ево у чему је смисао погрешке обеју женскиња: у охолости и незнању. Бабушка је само знала стару истину и стару лаж, али се нове истине бојала и, бојећи се, није познала нове лажи, и није спремила ни за једно ни за друго Вјеру. Она је хтела отрести се незнања, намерног слепила, желела је да око ње буду све Марте и Викенђијеви, али тако не бива на свету. Упоредо с Мартама рађају се и Вјере, под руку с Рајским и Викенђејевим јављају се и Волохови. А она не само Волохова, она није хтела слушати ни драгога јој унука Рајскога кад јој овај стао говорити но овом.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Садржај: „Студенке“ (песма). — „Завидљиве сестре“ — „Смеђу“ (песма) — „Преписка“ — (наставак). „Он и она.“ — „Боље икад него никад“ (наставак).

Власник: Ст. М. Веселиновић, — Штампарија Свет Николића Об. Вен. Бр. 2. — уредник Јанко М. Веселиновић.

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ ТЕПИХА ПРОСТИРАЧА

добила је сваке врсте добро и осељене израђених у новим и лепим мустрама, југони, вумених и жанилских, како на метар, тако и сваке величине на комад, са пеном почињући на метар од: 50, 60, 80, 1.00, 1.50, 2.—2.50, 2.80, 3.50, 4.—5.—6. и 8. динара, а цена на комад почиње од: 5.—до 150 д.

Тепиха и јастука жагилских за миндерлуке.

Тепиха са лепим и новим сликама: за украс соба.

Тепиха за салоне: гарнитурн чаршава крветских и асталских, памучних, вумених и жанилских, цена комаду од 4 до 130 динара гарнитура.

Завеса памучних, вумених и полужанилских у разним бојама од 4 до 50 динара као и белих нецванних завеса од 0.40 до 3.50 п. д. метар, све ово у великоме избору и продаје најјестиније трговина

ЂОКЕ ВУКОВИЋА 2—10

ЗВЕЗДА

Једини домаћи лист који без разлике улази у све домове и свуда је радо примљен. *Звезду* купују и читају како у Београду тако и у целој Србији почев од кмета, попа и учитеља па до министра. Зато је *Звезда* и најподеснији лист за огласе. Нашим трговцима и свима који шта оглашују препоручујемо да своје огласе преко *Звезде* у свет пуштају па се неће кајати јер ћемо ми удесити да се огласи не само читају већ и чувају. Континент сарадника и читалаца је врло велики и то је махом нежењено и неудато, а и то је довољан разлог трговцима да огласе *Звезди* дају, јер им је најбоља муштерија она што је нежењено и неудато. Сем тога ко је вољан какав *особит оглас* дати, нека се јави редакцији која има и зато спремних људи да му сачине оглас какаог у свету нема па чак ни у Америци.

АДМИНИСТРАЦИЈА ЗВЕЗДЕ
КОЛАРЧЕВА УЛИЦА БР. 10

АПОТЕКАР КОД „СРПСКОГ ГРБА“ ПАВЛЕ ЈОВ. ЉУБИСАВЉЕВИЋ БЕОГРАД — ПАЛИЛУЛА

Препоручује поред свију свежих официналних и неофициналних лекарија, разних инструмената специјалитета, мириса, сапуна, пудера минералних вода, и соли итд. итд.
Још и чувену помаду за лице

Л А Н О Л И Н К Р Е М

која је са својим дејством надмашила све до сада употребљаване помаде, а која је справљена без икаквих штетних материја.

Нарочито пак обраћа пажњу п. публици да је добије свежег овогодишњег риљет зејтина у флашама.

БРЗА ПОМОЋ СИГУРАН СПАС

Да би се п. публици учинила брза помоћ у случају потребе лекарске — АПОТЕКА код СРПСКОГ ГРБА има и телефон бр. 107, који је у вези са свима овд. лекарима и стајаће поштованој публици, како у сред дана тако и у свако доба ноћи *бесплатно* на услузи.

ОБЈАВА ГОСТИОНИЦУ КАСИНУ

НА ТЕРАЗИЈАМА

изнова јеновирану створио сам и снабдео са добрим јелом и либем и за путнике преноћиштем. Стога молим мноштво поштоване госте и познанике како из Београда тако и из унутрашњости да изволе исту гостионицу и даје посећивати, и точићу прво признато Шпатеово Баварско пиво.

За добро јела, пића, преноћишта и услугу старашу се да своје госте задовољим.
Новембра 1899 године
Београд.

СА ОДЛИЧНИМ ПОШТОВАЊЕМ
СРЕТА М. СТОЈАДИНОВИЋ

3-10

ПОШТОВАНОМ ГРАЂАНСТВУ

У мојој радионици примам све врсте женског одећа на израду

КРОЈЕЊЕ ЈЕ МОДЕРНО

да не уступа ни вајбољим светским завесјама, а и остали рад је врло солидан, а израда брза и тачна.

ЦЕНЕ СУ У СВЕМУ УМЕРЕНЕ

Примам ученице и поред *потпуног изучавања* у кројењу и шивењу и на *стан и храну*.

Палзор над тевојкама је *бржи* и *редитељски* јер се све врши под мојим личним надзором.

С ПОШТОВАЊЕМ
КАТАРИНА НИКОЛИЋ
КРОЈАЧИЦА ЖЕНОКОГ ОДЈЕЛА
БЕОГРАД.
Келарева ул. бр. 5.

3-10

ПОМОЋ И КРЕДИТ — ПРЕМИЈА 4.000 ДИНАРА.

ПОЗИВ НА УПИС

ПРАВИЛА ПРВЕ САВАМАЛСКЕ ЗАДРУГЕ ЗА УЗАЈАМНО ПОМАГАЊЕ И У СЛУЧАЈУ СМРТИ СВОЈИХ ЧЛАНОВА
У КРАЉЕВИНИ СРБИЈИ — БЕОГРАД.

Потврдила је надлежна власт и отворен је упис.

ЦЕЉ ЈЕ ЗАДРУГЕ:

- I. Да у случају смрти, породици умрлог члана по истеку три месеца исплати 500 динара. А по истеку шест месеци 1500 динара.
- II. Посмртнина расте сваке године по 100 динара док не достигне суму од 4.000 дин.; посмртна премија разрезиваће се на све чланове подједнако.
- III. Да се стара у случају смрти о пристојној сарани својих чланова.
- III. Да за живота помаже своје чланове новчано и то позајмицом по навршетку једне године до 200 динара.

По навршетку друге године до 300 динара.

По навршетку треће године до 500 динара.

- IV. Цео улог износи свега 12 динара. При упису полаже се 2 динара; за књижицу са правилима 1 дин., а ресто 9 динара има се платити пре задобивена права на посмртну премију.
- V. Чланом ове задруге може постати свако лице без разлике вере, пола, старости и становања.

Право на премију задобијају и они, који у служби за Краља и Отаџбину погину, или сами себи живот одузму.

Ова задруга стоји под надзором Државне Власти.

Ова је задруга врло корисна нарочито за родитеље који имају ситну децу, јер за 12 динара осигуравају деци леу потпору, а и сами за свог живота уживају помоћ и кредит.

Са уписом треба похитати, јер ко се пре упише, пре и право задобије.

Упис се врши сваког дана у задругиној канцеларији.

Часови за упис од 8 до 12 часова пре подне, и од 2 до 6 сати по подне.

Чланови из унутрашњости треба да шаљу новац поштанском упутницом јер у маркама управа неће примати. — Канцеларија Задругона у кафани „Владике“ Балканска улица бр. 52.

3-10

У П Р А В А